

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้ง นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อ มุ่งพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โดยมีรายละเอียดใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการ เรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม ประกอบด้วย

1. การศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ และแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของเยาวชนไทย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของเยาวชนไทย ตามความคิดเห็นของ เยาวชนดีเด่น

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ประกอบด้วย

2. การสร้างและยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น
2. การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
3. การทดลองนำร่องหลักสูตรเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้

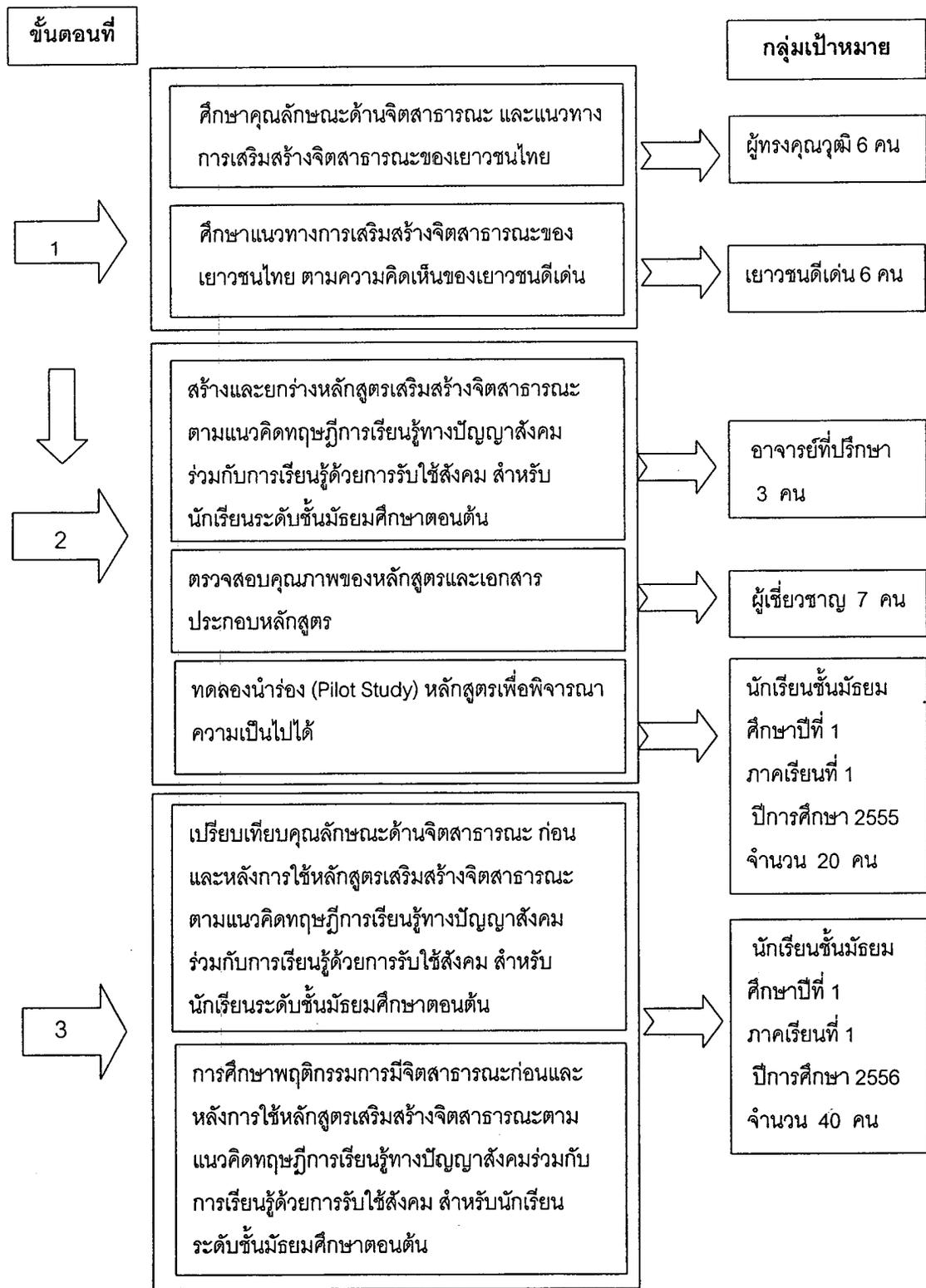
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองและศึกษาผลการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น

1. การเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร เสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการ รับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. การศึกษาพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้งนี้ สามารถสรุปขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรดังภาพ 7

ภาพ 7 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณลักษณะการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม ประกอบด้วย

1. การศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ และแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของเยาวชนไทย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของเยาวชนไทย ตามความคิดเห็นของเยาวชนดีเด่น

แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตสาธารณะ	จำนวน 2 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา	จำนวน 4 คน
3. เยาวชนที่เป็นต้นแบบด้านจิตสาธารณะ	จำนวน 6 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและเยาวชน

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตสาธารณะ เป็นผู้ที่มีความรู้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีประสบการณ์ด้านจิตสาธารณะหรือการรับใช้สังคม ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาของไทย หรือได้มีการเผยแพร่ผลงานด้านจิตสาธารณะหรือการรับใช้สังคม จำนวน 2 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้และมีผลงานดีเด่นด้านจิตสาธารณะหรือด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจากการบริหารงานในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือเป็นคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน
3. เยาวชนที่เป็นต้นแบบด้านจิตสาธารณะ เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นและได้รับรางวัลในด้านเยาวชนต้นแบบหรือเยาวชนดีเด่น ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา หรือในระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาคือ

1. คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured Interview) ในด้านคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะและแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured Interview) ในด้านแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเยาวชนต้นแบบด้านจิตสาธารณะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างในด้านคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะและแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของเยาวชนไทย สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ มีขั้นตอนการดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะที่มีปรากฏอยู่ในหนังสือ วารสารวิชาการ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต รายงานผลการประชุม สัมมนา และสรุปผลการวิจัย วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2550 ; เดิมแท้ ชาวหินฟ้า และคณะ, 2550 ; เกียรติศักดิ์ แสงอรุณ, 2553 ; Terry, 2000 เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดของตัวชี้วัดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะและพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะที่จำเป็น นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ของเยาวชนไทย ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ คือ

ข้อที่ 1 คุณลักษณะอย่างไรที่เรียกว่าจิตสาธารณะของเยาวชนไทย

ข้อที่ 2 ตัวชี้วัดจิตสาธารณะของเยาวชนไทยควรมีอะไรบ้าง

ข้อที่ 3 คุณลักษณะของการมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ควรมีอะไรบ้าง

ข้อที่ 4 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนควรมีลักษณะอย่างไร

ข้อที่ 5 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น ควรปรับเปลี่ยน ลดหรือเพิ่มเติมในส่วนใดบ้างอย่างไร เพราะเหตุใด

1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมในเนื้อหาและการใช้ภาษา นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

1.3 นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขและสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ในเรื่องของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured Interview) เกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเยาวชนต้นแบบด้านจิตสาธารณะ มีขั้นตอนการดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ ที่มีปรากฏอยู่ในหนังสือ วารสารวิชาการ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต รายงานผลการประชุม สัมมนา และสรุปผลการวิจัย เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างประเด็นคำถามด้านจิตสาธารณะที่จำเป็นสำหรับเยาวชนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แนวทางเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ประกอบด้วยข้อคำถาม

6 ข้อ คือ

ข้อที่ 1 ลักษณะเด่นของจิตสาธารณะของตนเองคืออะไร

ข้อที่ 2 สาเหตุสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมด้านจิตสาธารณะคืออะไร

ข้อที่ 3 ปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมด้านจิตสาธารณะมีอะไรบ้าง

ข้อที่ 4 ขั้นตอนการวางแผนและดำเนินกิจกรรมด้านจิตสาธารณะเป็นอย่างไร

ข้อที่ 5 แนวทางที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมด้านจิตสาธารณะและเป็นแบบอย่างให้แก่เยาวชนคืออะไร

ข้อที่ 6 ผลที่เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมด้านจิตสาธารณะแก่ตนเองและสังคมมีอะไร

2.2 นำประเด็นคำถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ ครอบคลุมในเนื้อหาและการใช้ภาษา นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้เป็นคำถามสำหรับเยาวชน ต้นแบบด้านจิตสาธารณะ

วิธีดำเนินการวิจัย

มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะและแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล จำนวน 6 คน ดังนี้

1.1.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการขอความอนุเคราะห์บุคลากรในการสัมภาษณ์ โดยประสานการนัดหมายวันและเวลาสัมภาษณ์

1.1.2 ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน ล่วงหน้าก่อนวันที่นัดสัมภาษณ์ ด้วยตนเอง

1.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากเยาวชนที่เป็นต้นแบบด้านจิตสาธารณะ จำนวน 6 คน โดยผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับเยาวชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ล่วงหน้าก่อนวันที่นัดสัมภาษณ์ ด้วยตนเอง

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์สร้างข้อสรุปเพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะและแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสร้างข้อสรุปอุปนัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1. เพื่อยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อทดลองนำร่อง (Pilot Study) และพิจารณาความเป็นไปได้ของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน	จำนวน 3 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตสาธารณะ	จำนวน 2 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล	จำนวน 2 คน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน เป็นผู้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นคณาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือมีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตสาธารณะ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือมีประสบการณ์ด้านจิตสาธารณะโดยทำหน้าที่เป็นผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีผลงานทางวิชาการด้านจิตสาธารณะ จำนวน 2 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล เป็นคณาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาการวิจัยและประเมินผล จำนวน 2 คน

4. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 20 คน ที่สมัครใจและเต็มใจเข้าร่วมการทดลอง ในช่วงโม่งกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555

ขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตร

ขั้นตอนการพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยดำเนินการดังนี้

1. นำผลและข้อสรุปที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ และแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะมาพิจารณาสร้างกรอบแนวคิดในการยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของ จันทิมา แสงเลิศอุทัย (2550), หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551), สมพร หลิมเจริญ (2552), อัครพงศ์ สุขมาตย์ (2553), กรรยา พรรณนา (2553), Taba (1962), Tyler (1968), Saylor, Alexander (1981), Joyce, Dana and Linda Boyce (1996) และจุดเน้นของหลักสูตรที่เน้นปัญหาของสังคม ที่กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง สะท้อนการพัฒนาสังคมและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม มายกร่างหลักสูตร เพื่อกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร โดยนำองค์ประกอบของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แนวทางการจัดกิจกรรมที่เน้นปัญหาสังคมในการส่งเสริมคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะมาประกอบในการยกร่างหลักสูตร 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) คำอธิบายรายวิชา 5) สาระการเรียนรู้ 6) คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้ 7) จุดประสงค์การเรียนรู้ 8) กระบวนการเรียนรู้ 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตรเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นสำหรับครูหรือผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้ เพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้หลักสูตร โดยมีองค์ประกอบคือ คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ แผนการจัดกิจกรรม ใบความรู้ ใบงาน สื่อและแหล่งเรียนรู้ และวิธีการวัดประเมินผล

3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม และการจัดการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สุริน คล้ายรามัญ (2543), พิศนา แคมมณี (2545), ณัฐพิศ วัชวิญญู (2546), กรรยา พรรณนา (2553), อัคพงศ์ สุขมาตย์ (2553), เกียรติศักดิ์ แสงอรุณ (2553), Bandura (1975), Coverdell (2002), Cooper (1996), Weigert (1998)

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวมาพิจารณาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทำให้เกิดการผสมผสานเป็นหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ ที่มีกระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ตามภาพ 8 ดังต่อไปนี้

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเสริม ตามแนวของ
 Joyce, Dana and Linda Boyce (1996) Clark (1997) เป็นการสอนที่ทำให้บรรลุเป้าหมายทั้งด้าน กระบวนการและเนื้อหาโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ศึกษาสิ่งที่ลึกหรือ กว้างกว่าสิ่งที่เรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลาง โดยให้ นักเรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ วางแผน ใน สถานการณ์จริง และเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ปฏิบัติกับ ชีวิตประจำวัน

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา ที่ เกิดขึ้นจากการสังเกต และเลียนแบบจากตัวแบบที่ สังเกต ที่มีการแสดงออกใกล้เคียงกับสภาพปัญหา เพื่อก่อให้เกิดคุณลักษณะและพฤติกรรมด้าน จิตสาธารณะซึ่งมีทั้งตัวแบบที่เป็นคนจริงและ ตัวแบบสัญลักษณ์ สมโกชน์ เขียมสุภาวิชิต (2553) กรรยา พรรณนา (2553), Cautela (1976), Bandura (1977), Thelen et al. (1979) Fischer and Gochros (1975).

แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม หมายถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการรับใช้ สังคมในชั้นการลงมือปฏิบัติ ในสถานการณ์จริง กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ ในชีวิตจริง เป็นประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับสังคม ที่ เกิดจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชุมชนของตน เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดจิตสำนึกในการ ช่วยเหลือสังคมและเป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสังคมและสะท้อนภาพ ความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมรับใช้สังคมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะได้จริง ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และคณะ(2544) Cooper (1996), David Kolb (1984), Weigert (1998) Coverdell (2002)

หลักการของหลักสูตร
 เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งส่งเสริมให้ นักเรียนมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ โดยการเรียนรู้ จากการศึกษาแบบทั้งเป็นแบบที่มีชีวิตจริง ในสังคมไทยและตัวแบบสัญลักษณ์ และเป็นการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนวิเคราะห์สภาพปัญหา นำมาสู่การลงมือปฏิบัติด้วยการรับใช้สังคม

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 มีความรู้และเข้าใจในทัศนของคุณลักษณะด้าน จิตสาธารณะ สามารถวิเคราะห์คุณลักษณะด้าน จิตสาธารณะของตัวแบบ มีคุณลักษณะและพฤติกรรม ด้านจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ คือด้านการดูแล รักษา การบริการ และการพัฒนา

สาระกิจกรรม
 เป็นเนื้อหาที่ปลูกฝังพฤติกรรมจิตสาธารณะด้วยการ สังเกตตัวแบบที่สอดคล้องกับปัญหาของชุมชน เชื่อมโยงการเรียนรู้จากตัวแบบสู่การปฏิบัติจริงใน ชีวิตประจำวัน ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในสังคม และเหมาะสมกับวัยนักเรียน

กระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นสร้างความพร้อม
2. ขั้นวิเคราะห์วางแผน
3. ขั้นลงมือปฏิบัติ
4. ขั้นสะท้อนความคิด

สื่อและแหล่งเรียนรู้
 ตัวแบบที่มีชีวิตจริงในชุมชนและตัวแบบสัญลักษณ์จาก สื่อต่างๆ ได้แก่ วีดิทัศน์ บทความ ข่าว youtube และ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

- แบบวัดจิตสาธารณะ
- แบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะ

ภาพ 8 สังเคราะห์หลักสูตรเสริม แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม และ การจัดการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลมายกร่างหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในเบื้องต้นและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. ผู้วิจัยนำโครงร่างหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร โดยมีรายละเอียดของโครงร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

5.1 หลักการของหลักสูตร เป็นการกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างจิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบคือ ด้านการดูแลรักษา ด้านการบริการและด้านการพัฒนา ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของจิตสาธารณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยการสังเกตจากตัวแบบ และลงมือปฏิบัติจริงในช่วงโม่งกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นการกำหนดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของผู้เรียน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของหลักสูตร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5.3 โครงสร้างหลักสูตร เป็นการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ที่นำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ักเรียนและกำหนดสัดส่วนของเวลาให้มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

5.4 คำอธิบายรายวิชา เป็นการอธิบายถึงภาพรวมของมโนทัศน์ของหน่วยกิจกรรมแต่ละหน่วย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์ของกิจกรรม

5.5 สาระการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาที่ปลูกฝังคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะและพฤติกรรมผู้มีจิตสาธารณะที่สอดคล้องกับปัญหาของชุมชน (โรงเรียน) ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้จากตัวแบบสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในสังคมและเหมาะสมกับวัยนักเรียนและสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ

5.6 คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสาระสำคัญ/ความคิดรวบยอดหรือประเด็นหลักในหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ

5.7 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และสาระการเรียนรู้ โดยกำหนดให้อยู่ในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.8 กระบวนการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้จากการสังเกตจาก ตัวแบบทั้งเป็นตัวแบบที่มีชีวิตจริง (Live Model) ในสังคมไทยและตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ที่มีพฤติกรรมแสดงออกใน 3 ด้าน คือ ด้านการดูแลรักษา ด้านการบริการ และด้านการพัฒนา ร่วมกับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยการใช้สังคม 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 สร้างความพร้อม หมายถึง กระบวนการสร้างความพร้อมในการ รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย

1. ทำจิตใจให้สงบ ประมาณ 3 นาที (อาจใช้วิธีการนั่งสมาธิหรือวิธีอื่น ๆ) แล้วเสนอความรู้ในประเด็นจิตสาธารณะ

2. ครูเตรียมความพร้อมโดยการเสนอตัวแบบผ่านสื่อที่หลากหลายจาก หนังสือพิมพ์ วารสาร บทความ วิดีทัศน์ และ youtube โดยใช้ตัวแบบ 2 ชนิด คือ ตัวแบบที่มีชีวิต ที่มีจริงในสังคมไทยและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ ที่มีพฤติกรรมแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ ตามความหมายและพฤติกรรมที่กำหนดใน 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการดูแลรักษา ด้านการบริการ และด้านการพัฒนา และตัวแบบที่นำเสนอจะเป็นตัวแบบที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และคิดอยากที่จะทำตาม โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในกระดาษทุกครั้งที่ได้ดูตัวแบบผ่านสื่อ และมี คำถามประกอบจากบัตรกิจกรรมได้แก่ คุณลักษณะจากตัวแบบคือด้านใด วิธีการหรือ กระบวนการที่ได้เรียนรู้จากตัวแบบมีลักษณะอย่างไร พฤติกรรมจิตสาธารณะจากตัวแบบเป็น อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นกับตัวแบบเป็นอย่างไร และสิ่งที่ได้จากตัวแบบจะนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร โดยผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตาม ตัวแบบ ตามความเชื่อจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมที่กล่าวว่าเด็กมักจะเลียนแบบผู้ใหญ่

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจกลุ่มละๆ เท่าๆ กัน ร่วมกันศึกษา และวิเคราะห์สภาพและความต้องการของโรงเรียน / ชุมชน และจัดกลุ่มเรียงลำดับความสำคัญของ ปัญหาหรือความจำเป็นเร่งด่วน ใน 3 องค์ประกอบ คือ การดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์วางแผน หมายถึง การเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ชั้นเตรียมความพร้อม โดยครูแนะนำให้นักเรียนตระหนักถึงผลที่จะได้รับจากการดำเนินกิจกรรม และร่วมกันอภิปรายเพื่อหลอมรวมแนวคิดภายในกลุ่ม ในประเด็นต่อไปนี้

1. นักเรียนนำเสนอกิจกรรมและแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่ม
2. ครูนำเสนอตัวอย่างการเขียนโครงการและให้นักเรียนร่วมกันเขียน

โครงการของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 ลงมือปฏิบัติ หมายถึง การลงมือปฏิบัติตามโครงการที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ให้เกิดเป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำรวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด หมายถึง การเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันระลึกถึงสิ่งที่ได้ลงมือกระทำให้แก่ผู้อื่น ชุมชน หรือสังคม และผลสะท้อนด้านจิตสาธารณะที่นักเรียนได้รับจากการดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย

1. ขั้นสรุปองค์ความรู้และพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะจากความคิด และมุมมองของนักเรียน โดยที่นักเรียนสรุปด้วยตนเอง
2. ขั้นเผยแพร่ความดี เป็นการจัดกิจกรรมวันจิตสาธารณะ โดยนำผลงานที่นักเรียนดำเนินการเสร็จเรียบร้อยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนร่วมโรงเรียน คณะครู และผู้ปกครองนักเรียนได้ร่วมรับรู้โดยการจัดแสดงผลงาน เพื่อเป็นต้นแบบในด้านการมีจิตสาธารณะและเพื่อการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะอย่างยั่งยืน

5.9 สื่อและแหล่งเรียนรู้ ใช้สื่อที่หลากหลายจากบุคคลในสังคมหนังสือพิมพ์วารสาร บทความ วิดีทัศน์ และ youtube และแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและชุมชน ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การลงมือปฏิบัติจริง

5.10 การวัดและประเมินผล วัดและประเมินผลใน 2 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ และพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ

เอกสารประกอบหลักสูตรเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นสำหรับครูหรือผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้ เพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้หลักสูตร โดยมีองค์ประกอบคือ คู่มือการใช้หลักสูตรแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ แผนการจัดกิจกรรม ใบความรู้ ใบงาน สื่อและแหล่งเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล

6. นำโครงร่างหลักสูตรที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ และเอกสารประกอบหลักสูตรเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นคณาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือมีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตสาธารณะ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือมีประสบการณ์ด้านจิตสาธารณะโดยทำหน้าที่

เป็นผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีผลงานทางวิชาการด้านจิตสาธารณะ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล เป็นคณาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาการวิจัยและประเมินผล จำนวน 2 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่างค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสม และถ้ามีองค์ประกอบใดที่ต่ำกว่า 3.50 ต้องนำมาปรับปรุง

7. นำหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้ตามคำแนะนำและจัดพิมพ์เพื่อนำไปทดลองนำร่อง (Pilot Study) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง นำมาทดลองใช้ในชั่วโมงกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ จำนวน 10 ชั่วโมง และเก็บข้อมูลระหว่างการทดลอง ในแบบบันทึกการเรียนรู้และการสังเกตพฤติกรรม เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความเป็นไปได้เพียงใดและมีปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้างในระหว่างการทดลองใช้

8. ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้จริงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของภาคเรียนที่ 1 ในปีการศึกษา 2556 ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย

1. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตร เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด ตามแนวคิดของ Likert (Likert Scale) โดยให้ครอบคลุมทั้ง 10 องค์ประกอบของหลักสูตร มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 กำหนดจุดประสงค์ในการประเมิน เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรโดยพิจารณาในทุกองค์ประกอบ

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินและกำหนดรูปแบบของการประเมิน การสร้างข้อคำถามในแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด ตามแนวคิดของ Likert (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538, หน้า 183-184) โดยให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ ของการนำเสนอหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

1.3 สร้างข้อคำถามและนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เบื้องต้นและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 นำแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร โดยการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยกำหนดคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

5 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมมาก

3 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมน้อยที่สุด

1.5 นำแบบประเมินมาแก้ไขปรับปรุงและนำไปจัดทำเป็นแบบประเมินหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำผลการตรวจให้คะแนนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย นำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและองค์ประกอบหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 183- 184)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญว่าหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองและศึกษาผลการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เป็นการนำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 40 คน เป็นเวลา 20 สัปดาห์ๆ ละ 1 ชั่วโมง

แหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่

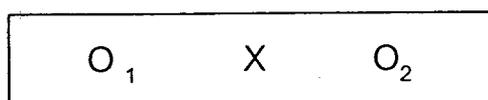
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 11 ห้องเรียน จำนวน 499 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ออกแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองคือ แบบ One Group Pretest – Posttest Design (วัตนะ บัวสนธ์, 2551 หน้า 65) ดังนี้

เมื่อ

- O₁ แทน การวัดและประเมินก่อนการทดลอง (Pretest)
 O₂ แทน การวัดและประเมินหลังการทดลอง (Posttest)
 X แทน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยนำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน จัดการเรียนตามหลักสูตร ในช่วงกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ จำนวน 20 ชั่วโมง ดำเนินการดังนี้

1. ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรผู้วิจัยทำการวัดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ และให้นักเรียนประเมินตนเองด้วยแบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการทดลองตามหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎี การเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สร้างขึ้น โดยใช้ช่วงกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในตารางเรียนปกติ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง (และชั่วโมงปฏิบัติกิจกรรมนอกห้องเรียนจำนวน จำนวน 7 สัปดาห์)

ตาราง 8 การทดลองใช้หลักสูตรนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

กิจกรรม	วันเดือนปี	จำนวนชั่วโมง
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	วันอังคารที่ 21 พฤษภาคม 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	วันอังคารที่ 28 พฤษภาคม 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 3	วันอังคารที่ 4 มิถุนายน 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	วันอังคารที่ 11 มิถุนายน 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	วันอังคารที่ 18 มิถุนายน 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	วันอังคารที่ 25 มิถุนายน 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	วันอังคารที่ 2 กรกฎาคม 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	วันอังคารที่ 9 กรกฎาคม 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	วันอังคารที่ 16 กรกฎาคม 2556	1

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	วันเดือนปี	จำนวนชั่วโมง
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	วันอังคารที่ 23 กรกฎาคม 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	วันอังคารที่ 30 กรกฎาคม 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	วันอังคารที่ 16 กรกฎาคม 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	วันอังคารที่ 6, 13, 20 สิงหาคม 2556	3
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	วันอังคารที่ 27 สิงหาคม 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	วันอังคารที่ 3,10 กันยายน 2556	2
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 6	วันอังคารที่ 17 กันยายน 2556	1
เรียนรู้หลักสูตรฯหน่วยการเรียนรู้ที่ 7	วันอังคารที่ 24 กันยายน 2556	1
รวม		20

3. หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ และให้นักเรียนประเมินตนเองด้วยแบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะ เป็นชุดเดียวกับที่ใช้วัดก่อนทำการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบวัดจิตสาธารณะ

2.2 แบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดจิตสาธารณะ เป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดด้านจิตสาธารณะ

1.2 ศึกษาทฤษฎี เนื้อหาสาระ แนวความคิด ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

1.3 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นเชิงสถานการณ์ และศึกษาเครื่องมือของนักวิจัยที่วัดจิตสาธารณะโดยใช้แบบวัดเชิงสถานการณ์

1.4 สร้างนิยามปฏิบัติการและกำหนดประเภทย่อย พฤติกรรมหรือสถานการณ์ที่จะวัดและจำนวนข้อใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา ด้านการบริการ และด้านการพัฒนาที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากการสรุปอุปนัย ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 8 มีจิตสาธารณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.5 สร้างแบบวัดจิตสาธารณะ เชิงสถานการณ์ เป็นแบบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยประยุกต์มาจากแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของ ศิริลักษณ์ เลื่อนยศ (2553) และชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของ ภาณุภัทร์ ลิ้มจรรย์ และณัฐภรณ์ หลาวทอง (2551) จำนวน 45 ข้อ ดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาและจำนวนข้อในการสร้างแบบวัดจิตสาธารณะ

ลำดับที่	เนื้อหา	จำนวนข้อ
1	ด้านการดูแลรักษา เป็นการวัดพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในและนอกห้องเรียนด้วยความเต็มใจ	15
2	ด้านการบริการ เป็นการวัดพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในด้านการกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน และการอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจและกำลังสติปัญญา โดยไม่หวังผลตอบแทน	15
3	ด้านการพัฒนาเป็นการวัดพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในด้านการอาสา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น และเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น ทั้งในและนอกห้องเรียน	15

จากตาราง 9 ทำให้ได้ข้อสอบของแบบวัดจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ จำนวน 45 ข้อ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา จำนวน 15 ข้อ ด้านการบริการ จำนวน 15 ข้อ และด้านการพัฒนา จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 1 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับเหตุผลดีหรือไม่ดี เป็นผลมาจากการหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษหรือการให้รางวัล

ให้ 2 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับเหตุผลดีหรือไม่ดี เพราะการตอบสนองความต้องการของตนตามคำสั่งหรือกฎ

ให้ 3 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับเหตุผลดีหรือไม่ดี เพราะการตอบสนองความต้องการของตนด้วยความเต็มใจ

ให้ 4 คะแนน สำหรับการตอบตัวเลือกที่มีระดับเหตุผลดีหรือไม่ดี เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยการเห็นคุณค่า

1.6 นำแบบวัดจิตสาธารณะพร้อมแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบที่ต้องการวัดและลักษณะพฤติกรรมในสถานการณ์ที่กำหนดเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตสาธารณะ หรือมีผลงานด้านจิตสาธารณะ จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างสถานการณ์กับองค์ประกอบที่ต้องการวัดและตัวเลือก สอดคล้องกับระดับขั้นทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg โดยการคำนวณค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ

1.7 นำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Power of Discrimination) ของแบบวัดรายข้อโดยใช้สูตรตามวิธีการของ Brennan โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจัญบาน และคัดเลือกข้อสอบ จำนวน 20 ข้อ มีระดับอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.31 – 0.85

1.8 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มาคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรตามวิธีการของ Lovett โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจัญบาน มีค่าเท่ากับ 0.758

1.9 จัดทำแบบวัดจิตสาธารณะ ฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปใช้จริง

2. แบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะ จำนวน 14 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการ
ดังนี้

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมิน เกี่ยวกับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ

2.2 ศึกษาตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้าน
การมีจิตสาธารณะ ทั้งด้านจุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ วิธีการเขียนและวิธีการให้คะแนน

2.3 สร้างรายการที่จะวัดตามองค์ประกอบ ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของ
พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ
Likert (Likert Scale) โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมย่อยที่ผู้วิจัยวิเคราะห์จากความหมายของ
จิตสาธารณะองค์ประกอบตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
ดังนี้

ตาราง 10 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาและจำนวนข้อในการสร้างแบบประเมินตนเอง
ด้านการมีจิตสาธารณะ

ลำดับที่	เนื้อหา	จำนวนข้อ
1	ด้านการดูแลรักษา เป็นการวัดพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออก ในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในและนอก ห้องเรียนด้วยความเต็มใจ	10
2	ด้านการบริการ เป็นการวัดพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออก ในด้านการกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน และการ อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจและกำลังสติปัญญา โดยไม่หวังผลตอบแทน	8
3	ด้านการพัฒนาเป็นการวัดพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออก ในด้านการอาสา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น และ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น ทั้งในและนอก ห้องเรียน	8

จากตาราง 10 ทำให้ได้ข้อสอบของแบบประเมินตนเองด้านการมีจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ จำนวน 26 ข้อ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา จำนวน 10 ข้อ ด้านการบริการ จำนวน 8 ข้อ และด้านการพัฒนา จำนวน 8 ข้อ

2.4 ผู้วิจัยกำหนดระดับคุณภาพ 4 ระดับ (0 – 3) คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน ปรับปรุง ดังนี้

ข้อความเชิงบวก

ระดับ ดีเยี่ยม	หมายถึง พฤติกรรมนั้นปฏิบัติชัดเจนและเป็นประจำ ให้ 3 คะแนน
ระดับ ดี	หมายถึง พฤติกรรมนั้นปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
ระดับ ผ่าน	หมายถึง พฤติกรรมนั้นปฏิบัติบ่อยครั้ง ให้ 1 คะแนน
ระดับ ปรับปรุง	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้น ให้ 0 คะแนน

ข้อความเชิงลบ

ระดับ ดีเยี่ยม	หมายถึง พฤติกรรมนั้นปฏิบัติชัดเจนและเป็นประจำ ให้ 0 คะแนน
ระดับ ดี	หมายถึง พฤติกรรมนั้นปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ 1 คะแนน
ระดับ ผ่าน	หมายถึง พฤติกรรมนั้นปฏิบัติบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
ระดับ ปรับปรุง	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้น ให้ 3 คะแนน

โดยกำหนดความหมายของการปฏิบัติพฤติกรรมดังนี้

ชัดเจนและเป็นประจำ	หมายถึง ปฏิบัติ 100%
ชัดเจนและบ่อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติระหว่าง 75-99%
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติระหว่าง 50-74%
ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

การแปลความหมายแบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 185- 186)

ค่าเฉลี่ย 2.27 – 3.00 หมายถึง พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะระดับดีเยี่ยม

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.26 หมายถึง พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะระดับดี

ค่าเฉลี่ย 0.75 – 1.50 หมายถึง พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะระดับผ่าน

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.74 หมายถึง พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะระดับปรับปรุง

2.5 นำแบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะมาตรวจสอบคุณภาพของโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยพิจารณาการใช้ภาษาในทุกประเด็นและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายการที่จะวัดกับองค์ประกอบ ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ (Index Of Item Objective Congruence : IOC) โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 18 ข้อ

2.6 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) ระหว่างคะแนนของแบบวัดรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดทั้งฉบับ (Item Total Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 163) โดยผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่าแบบประเมินมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.325 - 0.797 ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ จำนวน 14 ข้อ (Cronbrach's alphaco-efficient) (Cronbrach, 1970 อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536, หน้า 132 – 133) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.761

2.7 จัดทำแบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบวัดจิตสาธารณะ เป็นข้อคำถามเชิงสถานการณ์ 4 ตัวเลือก และแบบประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะ ผู้วิจัยนำกระดาษคำตอบของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. รวมคะแนนหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation))

3. เปรียบเทียบทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ และเปรียบเทียบพฤติกรรม การมีจิตสาธารณะก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 214)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 227 – 228)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S.D. = แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = แทน คะแนนแต่ละตัว

n = แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม

\sum = แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การทดสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 164)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ = แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ โดยวิธีของ Brennan (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 171 -172) มีสูตร ดังนี้

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ	B	=	แทน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
เกณฑ์	U	=	แทน จำนวนผู้สอบที่ตอบข้อนั้นถูกของกลุ่มที่สอบผ่าน
ผ่านเกณฑ์	L	=	แทน จำนวนผู้สอบที่ตอบข้อนั้นถูกของกลุ่มที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์
	n_1	=	แทน จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์
	n_2	=	แทน จำนวนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.3 การหาความเที่ยงทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ด้วยวิธีของไลเวต (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 173) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$r_{cc} = \frac{K \sum X - \sum X^2}{(K-1) \sum (X-C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ค่าความเที่ยง
	X	แทน	คะแนนของแต่ละบุคคล
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้หลักสูตรฯ โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t - test dependent) (รัตนะ บัวสนธิ, 2551, หน้า 141)